

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 21

Sreda, 11. marca 1936

Leto XI

Demokracija, zberi svoje člene!

Leta 1928. je streljal v narodni skupščini poslanec na opozicionalne poslance, dne 6. marca 1936 pa opozicionalni poslanec na predsednika vlade. To niso normalne razmere v parlamentu, niso zdrave razmere. Predvsem kaže početje, da v parlamentu ni duha demokracije in stvarnega parlamentarizma.

Puniša Račić je streljal na opozicionalne poslance, Dimitrije Arnautović kot opozicionalec na predsednika vlade.

Dočim je imela surovost 1928 krvave posledice, je atentat Arnautovića potekel brez krvi, ker so streli zgrešili cilj in se je predsednik vlade sklonil, da ga atentator ne bi pogodil.

Arnautović je pristaš Jevtičevega kluba. V narodno skupščino je ta dan prišel iz kavarne.

V sejni dvorani je prišel najbrže izzivat. Ni pa gotovo, ali je to storil iz svoje inicijative ali je bila stvar dogovorjena, ali je hotel res izvršiti atentat ali pa je hotel le demonstrirati, ker je streljal v tla in v strop. Jako verjetno pa je, da je bil vendarle orodje tajne sile, ki hoče nekaj novega, kakor je to bilo tudi že 1928.

Razumljivo je, da mi tako demokracijo in parlamentarizem najostreje obsojamo. Vemo sicer, da sedanja skupščina v celoti ni sposobna za pozitivno narodu koristno delo, če vpoštevamo, da imamo veliko opozicijo v narodni skupščini in izven nje, da je bila ta skupščina izvoljena vsaj v dveh delih (Jevtić in Maček) v duhu fašizma in terorja. Taka narodna skupščina ne more nikdar vršiti nalog, ki jih ima demokratični parlamentarizem.

Spričo obeh dogodkov in udeleževanja poslancev v narodni skupščini, ki bi lahko podprli politiko politične zakonodaje, to je svobode in demokracije, ter socialno in gospodarsko politiko, smo prepričani, da gospodje tega ne marajo, da imajo interese, ki diše po nadaljnji eksploataciji naroda. Le oglejmo si opozicijo v parlamentu in izven parlamenta. Nočemo kaditi vladni stranki, ki je dala narodu obljube, toda povedati moramo, da je opozicija na napačni poti. Opozicija je po nazorih razkosana. Stari radikali zahtevajo hegemonijo, Mačkovi zahtevajo nekaj podobnega, ne da bi povedali izrecno kaj. Dva ekstrema sta to. Vendar je med opozicionalci in morda tudi v vladni večini vsaj nekaj političnih demokratov. Napačno delajo tisti, ki se družijo z Mačkom ali radikali, ker tam demokracije ni doma.

Tu je treba iskati nove poti. Vse stranke, vse struje se bahajo z jugoslovanstvom, vse hočejo enotno državo. Toda na noben način pa nočejo slišati o tem, da bi se politične, socialne in gospodarske razmere uredile sporazumno, demokratično, to je po potrebah vseh državljanov. In vendar bi moralo to biti neizpodbitno načelo vseh pravih Jugoslovanov.

Dogodki v narodni skupščini in sploh vse javno življenje v naši državi nalaga jugoslovanstvom narodu, če hočete, da zbere one sile, ki jim je sveto in iskreno načelo demokracije in demokratičnega sporazuma. Politika vladne večine kakor tudi opozicije, da združi načelno diametralno si nasprotujoče fašistične in hegemonistične elemente je napačna, ker ne more voditi do povoljnega zaključka.

Rudarska kriza na vrhuncu

V nedeljo, dne 8. marca se je nepotila rudarska delegacija iz Trbovelj in Zagorja v Beograd, da doseže pri merodajnih mestih, da rudarji ne bodo izgubili še zadnjega zaslужka, ki ga imajo, ako se dobave državnih železnic v Dravski banovini zmanjšajo. V slučaju neuspeha ne prevzame delegacija nobene odgovornosti, bo pa na merodajnih mestih podčrtala že vsem znano dejstvo, da je odbila ura dvanajsta tako v pogledu možnosti preživljanja rudarjev, kakor tudi potrpljenja vedno zapostavljenega rudarskega delavstva v Dravski banovini.

Vojaška zasedba Porenja

Hitler in njegova politika

Hitler v ofenzivi

Nenadoma je Hitler sklical dne 7. t. m. državni zbor, da kancler poda v njem svojo politično izjavo, ki se mu zdi važna z ozirom na mednarodni položaj.

Nemčija je proti določbam mirovne pogodbe vojaško zasedla porenjski demilitarizirani pas. S tem je Nemčija enakopravna in je pripravljena vstopiti v Društvo narodov, če se loči pakt Društva narodov od verzajske mirovne pogodbe.

Hitler obžaluje, da je Francija sklenila pakt z Rusijo nedvomno proti Nemčiji. Pakt je proti določbam Društva narodov. Pakt pomeni rušenje ravnotežja v Evropi, zato odstopa Nemčija od lokarnske pogodbe.

Nemčija je za novo ureditev varnosti v Evropi. Nemčija predlaga Franciji, Belgiji, Nizozemski in Litvi petindvajsetletno pogodbo o nenapadanju in letalski pakt. Obenem je Hitler izjavil, da v Evropi nima drugih teritorialnih aspiracij, čeprav ni omenil drugih sosednjih držav v svoji ponudbi. Pred nobeno silo pa Nemčija ne bo kapitulirala.

Ob koncu se je general Göring razglasil, da razpušča državni zbor in da bodo volitve v državni zbor dne 29. marca t. l.

Hitler je mednarodni politični položaj izrazil, da se je pokazal junaka. Penzija pomeni ustvarjanje,

Izpremembra v vladi

Generala Živkovića je zamenjal šefgeneralnega štaba general Marić

Predsednik vlade dr. Stojadinović je v soboto, dne 7. t. m. podal demisijsko vlade. Še istega dne je prisegla nova vlada.

Iz vlade sta izstopila general Peter Živković in minister pravde dr. Mile Miškulin.

V vlado sta vstopila general Ljubomir Marić (vojni minister) in Josip Rogić (brez portfelja).

Nova vlada je sestavljena: predsednik dr. Stojadinović (zunajni mini-

ster), dr. Korošec (notranji), dr. Spaho (prometni), dr. Behmen (brez), Svetozar Stanković (kmetijstvo), Dragiša Cvetković (soc. p. in pravdo), dr. Vrbanić (trgovino), dr. Kožul (gradbe), Juro Janković (gozdovi in rudniki), Stosević (prosveta), dr. D. Letica (finance), dr. Kalugjerčić (pošta), dr. Krek (brez), L. Marić (vojna), Gjorgjević (brez) in dr. Josip Rogić (brez).

Zadnji poizkus

Gluha ušesa merodajnih faktorjev bi rodila zločin nad rudarji, rudarski družinami in rudarskim starostnim zavarovanjem.

Delavski zaupniki tudi odklanjajo odgovornost za posledice, ampak jo prepuščajo tistim, ki prenašajo naročila v druge kraje države, na rudnike, ki teh naročil ne zmorejo.

Potrpljenje in uvidevnost rudarjev v Dravski banovini sta že doživela strahotne preizkušnje, zato so rudarji odločeni, da mora biti konec praznih obljub. Rudarji hočejo: Delo in zagotovljen življenjski obstoj!

oziroma izpopolnitev italijansko-nemške zveze, po kateri bi se Nemčija še bolj uveljavila v mednarodni politiki, da izvojuje kolonije na eni strani, na drugi strani si pa odpre vrata za svojo gospodarsko ekspanzijo, ker je sicer pred težko katastrofo nje gospodarstvo. Nemška politika v bistvu ni nič drugega kakor borba za hegemonijo v Evropi in razcepitev sil, ki se zbirajo okoli Društva narodov in verzajske mirovne pogodbe.

Nemčija ignorira mednarodne pogodbe

Po verzajski mirovni pogodbi in lokarnskem dogovoru Porenja levo in desno do 50 km ne bi smela zasesti vojaštvo, razen, če temu pritrđita dve tretjini članic Društva narodov. Dogodek vznemirja zlasti sosednjo Francijo, ki je vložila protest pri Društvu narodov. Lokarnsko pogodbo so podpisale Nemčija, Belgija, Anglija, Francija in Italija. Pritožila se je tudi Belgija. V petek se sestane Društvo narodov, včeraj pa se je vršila konferenca velesil, ki so podpisale lokarnsko pogodbo. Anglija in Zedinjene države se pa za zadevo ne zanimata posebno.

delavnosti parlamentarnih ljudi, sit hegemonije klike, ki ne izvajajo svojih mandatov v interesu naroda, marveč le v svojem ožjem interesu.

V naših razmerah je to edina pot. Vsaka druga politika je zločin nad narodom, ki trpljenje in kaos povečava.

Dr. Korošec je govoril

V proračunski razpravi je notranji minister dr. Anton Korošec govoril o politiki notranjega ministrstva. Pohvalil je podrejene oblasti in organe. V pripravi so zakoni o prestopkih, o državnih statistiki, o požarni policiji, o nošenju orožja, o banovinskih samoupravah, o tisku, o volitvah poslancev za parlament, o zastavah, o upravnih taksah in še nekaterih stvarih.

Govoril je dalje o kriminaliteti, o pobijanju nezakonitih struj, o borbi proti komunizmu.

Omenjal je, da pod sedanjim režimom vlada velika svoboda za vse zakonite prireditve in gibanja.

Njegov govor je bil političnega značaja, v katerem zagovarja zaščito države, oseb in premoženja državljanov.

O socialnih in gospodarskih razmerah ni govoril več, kakor o zgoraj omenjenem načelu, ker to ne spada direktno v njegovo področje.

Na zahteve, ki se pojavljajo politično, je izjavil, da pride vse o pravem času.

Atentat je bil pripravljen

Akcija »pofovcv«.

Poslanec Arnautović, ki je streljal na predsednika vlade, je v zaporu in še več drugih poslancev. Policija je izvedla hišno preiskavo pri Dragišu Stojadinoviću. Revolverje je dal atentatorju Dragišu Stojadinoviću in še nekaterim poslancem. Zaslišan je bil Mirko Urošević, ki je povedal, kdo so zapleteni v zaroto. Imunitetni odsek narodne skupščine je Arnautovića izročil sodnemu postopanju.

Policija pa je bila že pred atentatom obveščena o nameri Arnautovića. Javno se je namreč hvalil dva dni prej da ubije predsednika in še nekaj ministrov. Arnautović je celo pri zaslišanju izjavil, da je izvršil atentat po dogovoru.

Aretirani poslanci

V zvezi z atentatom v narodni skupščini so bili aretirani poslanci Jovan Nenadović, Mirko Urošević, Dragiša Stojadinović, Nikola Kabalin, Dagiša Milovanović, Radivoj Naumović in Dragoljub Ivanić. Ti poslanci so bili zvečer pred atentatom z Arnautovičem skupaj. Nadalje je bil aretiran poslanec Tase Dimica; zaradi upiranja oblasti pa poslanec dr. Baričević. Do sobote zvečer je bilo aretiranih devet poslancev in več zaslišanih. Zaenkrat je obtožba najhujša proti Dragiši Stojadinoviću, ki je dal revolver Arnautoviću. Zaradi preiskave se podrobneje poročila ne objavljajo.

Volitve v zahodni Avstraliji

Delavska stranka ima večino

(I. I.) V avstralski zvezni državi Zahodna Avstralija so bile začetkom februarja meseca volitve. Novi parlament šteje: 26 poslancev delavske stranke, 13 agrarcev, 10 nacionalistov, 1 neodvisnež.

Zahodna Avstralija je s temi volitvami ohrabila svojo delavsko vlado, ki ji načeluje P. Collier, čeprav je proti združenju reakciji izgubila par mandatov.

Vendar pred pogajanjem v italijansko-abesinskem sporu?

Italija in Abesinija sta naklonjeni mirovnim pogajanjem glede svojega spora. Italija je finančno izčrpana, Abesinija pa moralno in ker je osamljena. Italijanska poročila govorijo o notranjih uporih v Abesiniji, ki so deloma manevri. Takih uporov je bilo že več.

Na severnem bojišču se še vedno vrše boji. Ras Mulugeta je umrl za pljučnico. Neguš je zbral svoje čete nad Ašanskim jezerom, da prepreči prodiranje proti Desie. Manjši boji se ponavljajo tudi na južnem bojišču.

Danes se je sestel v Ženevi sankcijski odbor. Italijanski pristane na mirovna pogajanja bo najbrže razlog, da se sankcije še ne poostre, marveč se vprašanje zavleče. To je taktična poteza Mussolinija. Nikakor pa pristane na mirovna pogajanja še ne pomeni definitivnih pogajanj. V Ženevi morajo določiti način uvedbe mirovnih pogajanj, predvsem zahtevati, da skleneta Italija in Abesinija premirje. Nadalje se bodo vršile razprave glede drugih formalnosti zopet nekaj tednov, da medtem v Afriki lahko še dalje pre-

livajo nedolžno kri. Društvo narodov bi moralo stati striktno na stališču, da Mussolini ustavi vojevanje, ker je bil obsojen kot napadalec.

Vsekakor je napravljen začetek dela za mir in mora vsaj sedaj pokazati Društvo narodov nekaj več energije in doslednosti.

Značilno je za italijansko vojsko, da je zopet bombardirala več postaj Rdečega križa, tako angleško in belgijsko. Ni mogoče govoriti o zmotah, ker se taki napadi tako pogostoma ponavljajo, in vendar ostane vse pri diplomatskih intervencijah ali kvečjemu odškodninskih zahtevkih. Tako ravnanje ni najboljša morala ne za Italijo in ne za mednarodno politiko.

Dodajmo še angleško poročilo o zadnji Badogliovi zmagi na severnem bojišču. Strokovnjak pravi, če bi bila zmaga sijajna, ne bi se bilo treba čez štirinajst dni zopet boriti z rasi, ki so bili uničeni.

Same ideje ne morejo nič izvesti. Za izvedbo idej je treba ljudi, ki imajo praktično moč K. Marx.

Hrvatski nacionalisti proti premogu iz Slovenije

Vsi tisti lahkoverneži, ki v naših krajih pričakujejo neke rešitve od Mačka kot voditelja hrvaškega nacionalističnega gibanja, bi se morali vprašati, ali to gibanje obeta kakšno izboljšanje gospodarskih in socialnih razmer v Sloveniji. Če bi malo kritično premetli izjave in težnje voditeljev tega gibanja, bi sprevideli, da poznajo samo Zagreb in hrvatstvo in da je zato ne kaže nam, da bi se vpregli v njihov voz. Nedavno so podali ponoven neoporečen dokaz za pravilnost te naše trditve.

Tako poroča »Obzor« z dne 6. t. m., da je na interpelacijo nekega občinskega svetnika sklenil zagrebški občinski svet, da ne bo več naročil premoška iz trboveljskih rudnikov. Zagrebška občina je doslej letno naročala trboveljskega premoška okrog 6000 vagonov in zato je ta sklep zelo usoden.

»Obzor«, ki je napoloficielni Mačkov dnevnik in ki je tako pri srcu »Slovenca« kot »Jutra«, če napiše kaj proti delavstvu, pripominja k temu sklepu zagrebškega občinskega sveta dobesedno to-le:

»Mestni svet naj torej pazi, da mestna podjetja v resnici ne bodo naročala premoška iz Trbovelj... Nihče od nas ne bo trpel radi tega škode. Samo naš kmet v Zágorju bo dobil malo več dela, ako bodo bolje začeli delati naši zágorški rudniki.«

Ali ne pove to dovolj vsakemu pametnemu človeku, kako mislijo hr-

vaški nacionalisti o našem gospodarstvu? Kakšen hrup bi dvignili naši listi, če bi kaj takega napisal na primer kak dnevnik v Beogradu! In upravičeno! Zakaj pa zdaj molče vsi tisti časopisi, ki tako radi citirajo »Obzor«? Ali je omejeni frankovski nacionalizem postal mitos tudi za slovenske nacionaliste vseh barv?

„Pravičnost je matematika humanitete“

Dr. T. G. Masaryka 86. rojstni dan

Dr. Masaryk, bivši predsednik čehoslovaške republike, je slavil dne 7. t. m. svoj 86. rojstni dan. Pravičnost, socialnost, resnica in demokracija v popolni duhovni in gospodarski svobodi je bila njegova filozofija, po kateri se je po danih razmerah vedno ravnal. Velike vrline so to, ki jih redko opažamo. Priznanje zasluži te vrline.

Te dni proslavljajo marsikje njegovo rojstno obletnico. Govore o njegovih velikih vrlinah, o vzoru človeka kulturno in politično.

Prav je vse to. Masaryk zasluži priznanje, zasluži pa tudi, da ga posnemamo! Žal, da ni tako!

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Enotno strokovno gibanje v Franciji

Zedinjevalni kongres

Prvi zedinjevalni kongres francoskih strokovnih organizacij je sprejel vsa glavna načela naših svobodnih strokovnih organizacij. Izraženo je to tudi s tem, da je bil naš sodrug Jouhaux, dosedanji glavni tajnik delav-

ske strokovne zveze zopet izvoljen za glavnega tajnika združene organizacije. Francosko strokovno gibanje je s tem silno pridobilo na moči organizatorično in načelno.

Francoske strokovne organizacije v internacionalni

Zedinjeni kongres francoskih strokovnih organizacij v Toulouse je sprejel s 5700 glasovi (proti 2600) nova pravila, kakor je predlagala prejšnja splošna strokovna zveza. Približno z enakim številom glasov (5460 proti 2500) je sprejel kongres, da se pridruži nova zedinjena delavska zveza

amsterdamski strokovni internacionali. Obenem je kongres sklenil, da ni dopustno sprejemati političnih in strokovnih mandatov. To je bil prvi kongres po zedinjenju socialističnih in komunističnih strokovnih organizacij.

Doma in po svetu

Svet balkanskega sporazuma bo imel svojo sejo od 20. do 22. t. m. v Beogradu. V aktualnem sedanjem političnem položaju utegne sestanek ministrov balkanske antante biti izredne važnosti.

Nemška Kruppova tovarna orožja ustanovi v Jugoslaviji veliko tovarno v Zenici. Prednost te tovarne bo, da potem država ne bo naročala dotičnega orožja v inozemstvu.

Jugoslovansko-nemška trgovska družba z 200.000 temeljne glavnice se je ustanovila v Ljubljani. Družba bo uvažala in izvažala blago in s tem pospeševala trgovske odnose med Jugoslavijo in Nemčijo.

Ta pa ta! Na shodu v Beogradu, na katerem se je mnogo in zelo navdušeno govorilo o demokraciji, je imel besedo tudi veleindustrijalec g. Vapa, znani zaščitnik žoltega pokreta. Vsak komentar je odveč!

Načrt češkega ministrskega predsednika Hodže za dosego miru in sodelovanja med podunavskimi državami je ogrožen po zadnjih diplomatskih obiskih Nemcev, Avstrijcev in Madjarov v Rimu.

Nova špijonažna afera na Češkem. V Jägerndorfu in Eichwaldu na Češkem so aretirali več ljudi, ki so osumljeni, da so špijonorali za Nemčijo.

100.000 tekstilnih delavcev stavka na Poljskem in zahteva med drugim uvedbo šesturnika pri ohranitvi sedanjih plač.

Italijansko-nemško prijateljstvo bo zopet oživel, kakor kažejo razni obiski.

Najnižje stanje zlatih rezerv v nemški državni banki. Zlata zaloga je padla na najnižje stanje 71,7 milijonov mark, obtok papirnatega denarja se je pa v zadnjem času povečal za 10 odstotkov.

Sabotaža v angleški mornarici. Na nekaterih angleških vojnih ladjah so se izvršila spet sabotažna dejanja. Tako sta bili s sabotažo poškodovani 32.000 tanska križarka »Repulse«, ki

bi morala oditi v Sredozemsko morje, in podmornica »H 28«.

V Madridu zapro samostane? Madridski občinski svet je sklenil, da se zapro vsi samostani v Madridu.

Na Španskem mora prebivalstvo oddati orožje. Španska vlada je sklenila, da mora vse prebivalstvo v desetih dneh izročiti orožje oblastem. Sklep je bil napravljen, da se prepreči zasebno obračunavanje in prelivanje krvi.

Pomirjenje med Japonsko in Rusijo. Da je japonski cesar po ponesrečenem puču oficirjev poveril predsedstvo vlade Hiroti, razlagajo poznavalci razmer tako, da bo med Rusijo in Japonsko prišlo do pomirjenja, kajti Hirota je bil pred leti japonski poslanik v Moskvi, kjer se je trudil za izboljšanje odnosov med obema državama. Hirota sam je izjavil, da bo njegova vlada skrbela za mir in sodelovanje z drugimi državami, v notranji politiki bo pa izvedla dalekosežne gospodarske in socialne reforme. V vojski bo energično uvedla disciplino. Japonski poslanik v Moskvi Ota je po naročilu svoje vlade izjavil Litvinom, da hoče Hirotova vlada doseči izboljšanje odnosov z Rusijo.

Ne bo še konca vojne v Abesiniji? Maršala de Bona in Badoglia izjavljata, da Italija ne sklene miru pred popolno zmago nad Abesinci. Če je to resnica, potem bo težak problem za Društvo narodov, ki predlaga pogajanja.

Za predsedniške volitve v Ameriki se razvija že jako živahen boj. V ospredju stoji socialno vprašanje in v tem znamenju postavljata obe meščanski stranki, republikanska in demokratska, svoje parole. Republikanski kandidat Knox zahteva državno brezposelno in starostno zavarovanje, striktno izvajanje zakonov proti truštrom. Demokratski kandidat Roosevelt pa zahteva, da dajo združene države v prihodnjem letu dve milijardi dolarjev za brezposelne, da se da let-

B. Traven, Bombaž

Prevaža Talpa 60

II. Knjiga

»Tudi jaz bi to rad vedel,« sem rekel. »Sem že malo premišljeval o tem. Da bi si nakupila nepotrebne stvari, bi bilo brez pomena.«

»Res, to bi bilo nepotrebno,« je pritrdil Osuna.

»Pa tudi to bi bilo neumno, če bi si obdržal denar v žepu,« sem nadaljeval.

»To bi bilo res prav neumno,« je Osuna priznal. »Saj ti ga vsak lahko ukrade.«

»Da bi ga nesel v banko, bi tudi ne bilo dobro,« sem izjavil.

»Samo osmešila bi se, če bi prišla tjakaj z nekaj pezami in rekla, naj nama odpro konto,« je rekel Osuna in prav je imel.

»Brez dvoma bi se le do smrti osmešila,« sem podčrtal pametno Osunovo pripombo. »Razen tega pa je banka sedaj že zaprta. Kadar je odprta pa itak ne utegneva iti tja.«

»Torej, kaj napraviva z denarjem? Tequila (žganje) mi kar nič ne diši.« To je rekel Osuna.

»Še povohati ga ne maram.« To sem pa rekel jaz.

»Veste kaj?« je vprašal Osuna.

»Kaj?«

»Pojdiva k senjoritam.«

»To bo še najboljše,« sem odgovoril. »Potem bova vsaj vedela, kje je denar ostal, in bolje bi ga sploh ne mogla naložiti.«

»Res je,« je rekel Osuna. »Prav imate. Sedaj sva prav čedno oblečena in se smeva tam spodaj pokazati. Človek bi še znorel, če je zmeraj samo v pekarni ali pa v izbi.«

»Da,« sem pritrdil, »in tudi fotografije za zmeraj ne zadoščajo. Sploh pa mislim, da si moramo nabaviti nove fotografije. Tehle žensk tu že več pogledati ne morem.«

»Jaz tudi ne,« je priznal Osuna. »Skoraj tako se mi zdi, kakor bi bil z njim poročen. V vsako reč se že vmešavajo in v resnici se mi zdi, kakor bi se za vse zanimala, kar počnemo. Jaz sem jih že sit. Jih že preveč poznam in rad bi videl že druge obraze.«

Osuna je vstal s postelje, stopil k steni in strgal z nje vse lepe nage ženske. Potem sva dala vsak po eno pezo, ju skrila v star čevelj in sklenila, da bova jutri za stenski okras in za najino domišljijo kupila nove ženske.

Med tem se je zvečerilo. Imela sva precejšnjo pot, kajti senjorite so stanovale zunaj mesta. Tam so imele svojo lastno mestno četrt. To jim je bilo prav tako ljubo kakor moškimi, ki so iskali življenjskih lepot, za katere jim ni bilo treba pre-

vzeti nikakršne odgovornosti, če so jih uživali.

Že od daleč sva zaslišala godbo in vesel smeh. Z vsakim korakom sva bolj in bolj pozabljala na suhoparnost in mračnost najinega življenja. Na življenjsko praznoto pozabiš tudi pri tequili, vendar pa ne tako. Po njej ti ostane v glavi zmeraj temačno, v ustih pa ti ostane drekast, debel okus. Ne, lepota je le tam, kjer je glasba in kjer se smehljajo rdeče poslikane dekliške ustnice.

Ob hišah so bili napravljeni komaj dva koraka široki hodniki iz cementsa. Cesta je bila za meter ali celo še več nižja kakor hodniki. Na cesti pa niso vodile stopnice, nego si moral nanjo skočiti. Ceste so bile prav za prav blatne mlakuže. In te mlakuže so bile mastne ter smrdeče. Povsod so ležali veliki kamni in odkrušena opeka. Radi globokih jam se po cesti skoroda ni dalo voziti. Vkljub temu pa so se po njej trudili avtomobili in kočije, ki so privražali goste ali so nanje čakali, da bi jih zopet odpeljali. Včasih so avtomobili obtičali v močvirnatih jamah. In potem so se skušali spraviti iz njih s strašnim hrupom, ropotom in zaganjanjem. Toda šoferji in kočijaži niso zabavljali. Samo smejali so se in so vse to smatrali le za šalo, brez katere bi ta četrt pač ne bila, kar je.

IZ NAŠIH KRAJEV

Ljubljana

no 500 milijonov dolarjev za javna dela, zavarovanje za breposelne in starost. Najostreje nastopa proti Rooseveltu Talmadge, sedanji guverner Georgije. Njegova glavna parola je: boj proti Rooseveltovemu »komunističnemu programu«. On torej pomena našega »Slovenca« (ali verjetneje »Slovenec« njega), da proglašajo najpotrebnejše socialne reforme za komunizem.

Deputacija kmetov pri ministrih radi Bate. Dne 18. februarja se je zglasilo 29 kmetovalcev pod vodstvom poslanca g. Ljube Pantića pri vseh ministrih, da jim predložijo svoj težek položaj in siromaštvo, v katerem živi naš kmet vsled padca cen poljskih pridelkov in vsled nesorazmerno visokih cen industrijskih proizvodov. Deputacija je izročila ministrom posebno predstavko, iz katere v izvilku posnemamo naslednje: Več let beremo, kako neke gospodarske zbornice zahtevajo, da se prepove delo Tivariju, Sokotu, Ta-Ti, Bafi in drugim, ker oni delajo cenenost. Nikdo z veseljem ne prodaja poceni, razen če mu gre to v račun. Poceni prodaja samo tisti, ki mora, to pa smo mi kmetovalci. Mi kmetje nimamo gospodarske zbornice. Toda vprašamo naše trinoge, s kakšno pravico sme manjšina meriti sukno večini? Naši nasprotniki so se zagnali proti sirovemu in gumijastemu opanku, ker »škoduje« kmetovemu zdravju. Toda oni počejo vedeti, da so celo sirovi opanki boljši kot raztrgani, in ti boljši kot bosna noga. Nočejo vedeti, da je cena goveji živini petkrat padla, da torej tudi za meščansko blago ne moremo več dati. Brez denarja ni zdravja. Polovica naroda ni v stanu, da da več kot 30 dinarjev za obutev, za ta denar pa je mogoče dobiti samo gumaste opanke. Narodu preostaja ali gumijaste opanke, ali bosna noga. Nimamo denarja za dražjo obutev in nimamo. Čitamo, da je to tuj kapital, ki povzroča cenenost. Če je tako, hvala mu, ko sinovi našega naroda niso na to prišli. Pravilo, ne maramo ne Tato ne Bafo. Toda mi vam zopet pravimo, dajte nam samo poceni blago, pa naj ga dela, kdor hoče, naj ga dela magari država. — Sledijo podpisi okrog 200 kmečkih zadrug, občin, kmetov in delavcev.

Izlet v Planico

Za nedeljske skakalne tekme v Planici so prispeli znaki in vstopnice in se je začela predprijava za posebni vlak, ki bo, kakor znano, odšel iz Maribora že v soboto ob 23. uri ter dospel v Planico v nedeljo ob 6. uri. Po končanih tekmah bo vlak zapustil Planico ob 15.35 ter dospel v Maribor ob 21.41. S tem voznim redom ni udeležencem iz mariborskega in celjskega okrožja le garantirano da pravočasno prispejo k tekmam, ampak bodo imeli tudi dovolj časa, da se navzgor krasnega gorskega zraka in solca ves dan. Vse obiskovalce tekem prosimo, da se pravočasno prijavijo, da bodo imeli svoje mesto v vlaku, ker bo na razpolago za Maribor in Celje le en poseben vlak s 400 sedeži. Vozne listke, vstopnice k tekmam, znake in nakaznice za sedeže se dobi le pri »PUTNIKU« Maribor in »PUTNIKU« Celje. Cena znaša Din 75.— vse vključno. Iz prijaznosti so prejeli zbiranje prijav še sledeči: Josip Berlič, restavratore Ptuj (pri pošti), dr. Tone Žnidaršič, advokat, Slov. Bistrica (hotel Beograd), Uprava zdravilišča Rogška Slatina, S. P. D. Poljčane, S. P. D. Ruše, S. P. D. Konjice, S. P. D. Soštanj, S. P. D. Trbovlje, Ljubljanska kreditna banka Slovenjgradec, Ekspozičura Putnika v Gornji Radgoni, Št. Ilju in Dravogradu (hotel Komauer). Tudi v ostalih krajih prosimo prijatelje našega tujkega prometa, planinarstva in zimskega sporta, naj zbirajo prijave in denar ter naj skupaj naročijo število vozovnic vsaj do petka, do 9. ure. Denar naj se nakaže po pošti nakaznici na »PUTNIKA« Maribor. Za potnike, ki bodo potovali v Planico z avtomobili, bo v Planici na razpolago 10 prostorov za parkiranje. Ves promet bo pod nadzorstvom žandarmerije ter bo vsakemu avtomobilu pri šoli v Ratečah nakazan prostor. Za obiskovalce tekem, ki želijo ostati nekaj dni v Ratečah, Podkorenju ali Kranjski gori, bo dovoljen 50%ni popust na železnici, za kar se pričakuje dnevno rešenja Prometnega ministristva. Ta popust pa bo veljal le za dotične potnike, ki bodo potovali z rednimi vlaki v soboto ali nedeljo zjutraj. Ti potniki, in oni, ki bodo potovali z avtomobili in avtobusi, bodo dobili vstopnice na poti od šole do vojaškega kordona, s katerim bo zaprta vsa dolina Planica. Priporočamo še enkrat vsem, naj se čim prej pripravijo pri »PUTNIKU« Maribor ali »PUTNIKU« Celje, oziroma zgoraj omenjenih mestih.

V ogledalu

Novi pravopis in »Slovenec«. Pri »Slovencu« upoštevajo novi slovenski pravopis in mu deloma kažejo še nova pota; tako pri »Slovencu« že nekaj časa seje »odpirajo«, dosledno temu jih bodo odšle začeli menda tudi »zapirati«, da se tako izognemo vsakemu hrvatizmu v slovenščini, če že germanizma in romanizma ne morejo iztrebiti. V tej skrbni odklanjajo določbo slov. pravopisa, da se piše Beograd, in pišejo še vedno po nemškem pravopisu Belgard.

Zanimivo. Inž. A. Štebi, ki se je pri občinskih volitvah na Jezici živahno udeleževal kot pristaš skupine okrog »Del. Obzorja« in »Ljudske Pravice« in čigar politično filozofijo smo že osvetlili v »Del. Politiki«, piše zdaj o reklamah v — »Slovencu«.

Občni zbor podružnice T. D. »Prijatelj Prirode« se je vršil 24. februarja. Odobrena so bila poročila odbora. Občni zbor je določil, da znaša za leto 1936 pristopnina Din 5, redna letna članarina Din 20, za mladinske člane do 18. leta pa Din 10. Nadalje je bil izvoljen za predsednika smučarskega odseka Simonič Rudolf. Odbor je sprejel na znanje sklep planinske in izletniške zadruge »Prijatelj Prirode« v Ljubljani, da zgradi pod Trupejvim poldnem planinsko postojanko, dr. Tumovo koč, pri čemer je sklenila podružnica sodelovati z vsemi svojimi močmi. Novovoljeni odbor si je tako-le razdelil svoje delo: predsednik Prezelj Anton, podpredsed-

nik dr. Celestin Jelenec, tajnik Gogala Ciril, tajnikov namestnik Smerajc Andrej, blagajnik Moretti Josip, blagajnikov namestnik Pintar Franc, odborniki: Cankar Ivan, Jernejčič Franc, Simonič Rudolf in Vidrajs Ladislav. Izvoljeno nadzorstvo je določilo za predsednika Bričija Nika, ostali člani nadzorstva pa so: Galof Albin, Vilfan Franc, Doma Emil in Handler Alojz. Kakor je pokazal občni zbor, se podružnica kljub vsem težavam lepo razvija. Ob nadaljnjem delu, ki si ga je podružnica začrtala, upravičeno lahko pričakujemo lepe uspehe na polju turizma in alpinistike med delavstvom.

Maribor

Sodrug Oman Ignac

Komaj se je zemlja zgrnila nad truplom pokojnega boritelja za delavske pravice s. Močnika, že nam je nemila usoda zadelala nov hud udarec. Po kratki bolezniji je nenadoma preminul v tukajšnji bolnici šele 54 let star s. Oman Ignac, vlakovodja drž. žel. v pokouju. Tudi pokojni je bil do zadnjega diha zvest bojovník v vrstah delavskega razreda. Že v zgodnji mladosti je postal član naših organizacij, po vojni dobi pa se je zlasti udeleževal v kulturnih društvih. Bil je dolgo let predsednik žel. pevskega zbora »Krilato kolo«, član delavskega kolesarskega društva, odbornik železničarske godbe, hranilnega in posojilnega društva delavcev, naročnik našega lista itd. Zlasti se je mnogo prizadeval, da bi čimbolj uspeval skupni delavski pevski zbor v Mariboru. Njegovo udeleževanje na kulturnem polju delavskih društev je neprecenljivo. — Šele pred dvema letoma je vstopil v zaslužni pokoj in mu ni bilo dano, da bi ga bil užival več časa. Potrpi stojimo ob njegovem mrtvaškem odru s trpkó zavestjo, da nas je zapustil eden izmed naših najboljših bojovníkov, katerega bomo ohranili v trajnem spominu. Zalujočim preostalim pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Pogreb pokojnega s. Omana se bo vršil v sredo, dne 11. marca ob 16. uri na po-breškem pokopališču.

Koncert trboveljskih »Slavčkov« je do zadnjega kottička napolnil prostrano dvorano »Uniona«. Videl si tu vse plasti mariborskega prebivalstva, posebno mnogo delavstva, ki z veseljem zasleduje uspehe dece črnega revirja. Kaj naj povemo o izvajanju? Zbor je od pesmi do pesmi prekašal samega sebe; vzorna disciplina, čista izgovorjava in občudovanja vredna dinamika so vrline, s katerimi mladi pevčki na mah osvajajo tudi najbolj razvejano poslušalstvo. Ko je iz grla slavčkov zadonel »Mi smo pa od tam doma...« je dvorana zanemela, da bi slišal — dihanje. Solistka Koritnikova je s svojim milim glaskom dosegla najlepši uspeh, istotako njena partnerica — altistka. Skratka: »slavčki« so s tem nastopom ponovno potrdili svoj sloves najboljšega umetniškega mladinskega zbora v državi. Mi se tega uspeha iskreno veselimo in čestitamo zboru in njegovemu požrtvovalnemu dirigentu — želeč še mnogo uspehov. C.

JNS poživljajo v Mariboru in okolici. Tako piše časopisje »Pohorčev«. Zaman je vaš trud, gospodje! JNS je bila mrtvorjeno dete! Odkar nimate več oblasti, so vas tudi pripadniki zapustili.

Ponovne volitve obratnih zaupnikov pri tvrdki Doctor in drug. Na predlog volilnega odbora je banska uprava razveljavila prvotne volitve ter določila za soboto, dne 14. marca ponovne volitve. Izvršene bodo po rednem postopku. Že pri prvotnih volitvah se je velika večina delavstva izrekla za kandidate svobodnih strokovnih organizacij. Isti slučaj bo tudi v soboto, ker delavstvo odklanja vse tiste, do katerih ne more imeti dovolj zaupanja. Naj živi zmaga rdeče delavske liste! — SDSZJ.

Izlet v Slovensko Bistrico priredijo v nedeljo, dne 15. marca tečajniki in predavatelji zaupniškega tečaja. Odhod bo točno ob pol 14. uri z avtobusom izpred Delavske zbornice. Vozna cena sem in tja za eno osebo je Din 12.—. Tečajniki, predavatelji, kakor tudi ostali sodrugi in sodružice se naj pripravijo za izlet do četrtega, dne 12. marca v tajništvo Strokovne Komisije.

Odbor podružnice SDSZJ v Mariboru je minulo nedeljo polagal obračun svojega delovanja v preteklem letu. Občni zbor se

Celje

Cinkaršičko delavstvo kot en mož za novo kolektivno pogodbo.

Preteklo soboto, dne 7. t. m. je bilo objavljeno cinkaršičkemu delavstvu, da naj se po delu zbere v razdelilnici, da bo lahko povedalo svoje težnje in želje. Med delavstvom je povzročil nemalo začudenja, zlasti še, ko je izvedelo, da bo na tem shodu spregovoril sam g. ravnatelj Lazarevič. Velika radovednost je gnala delavstvo, da se je polnoštevilno udeležilo shoda, da zve kaj neki mu ima g. ravnatelj povedati. Nevidni delavskim očem, so prisostvovali shodu tudi višji uradniki podjetja, tako, da lahko trdimo, da je vse delavstvo in oboje tovarne bilo zbrano na zborovanju.

G. ravnatelj Lazarevič je v popolni tišini povzel besedo in objavil delavstvu, da je II. rudarska skupina odpovedala kolektivno pogodbo. Bil je mnenja, da II. rudarska skupina o tem ni vprašala svojega članstva in da članstvo sploh ni obveščeno. Razen tega je rekel g. ravnatelj, je položaj v Cinkaršički kot je bil lansko leto, ko je prišlo do stavke

pripraviti podjetje do tega, da bo priznalo svobodno strokovno organizacijo t. j. SMRJ kot edino upravičeno tarifnega kontrahenta in se z njim pogajalo. Kajti ne II. rudarska skupina, ki je prisilna združba, ampak samo svobodna strokovna organizacija je v smislu zakona upravičena sklepati tarifne pogodbe. V ostalem pa sta delavstvo in organizacija postopala v smislu obljub in zagotovil podjetja ob priliki likvidacije lanske letne stavke. Potem je govoril stari borec za pravice cinkaršičkega delavstva, s. Plankar, ki je v glavnem navajal razne krivice, ki se gode delavstvu v podjetju in pa grajal nedostatke v pogledu zdravstva in higijene. Oglasili so se še nekateri izmed navzočih delavcev s kratkimi pripombami.

Potem pa je prišlo do glasovanja. Gosp. ravnatelj je hotel na vsak način videti, kdo je za staro oz. odpovedano kolektivno pogodbo in kdo zato, da se sklene nova. — Tiste, ki bi bili za staro pogodbo, je pozval g. ravnatelj, da stopijo v en kot razdelilnice, ostali pa naj ostanejo na svojih mestih. Njegov poziv pa ni našel nobenega odmeva, nihče ni stopil na stran g. ravnatelja, ampak so vsi delavci ostali na svojih mestih, zahtevajoč novo kolektivno pogodbo.

S tem je to prav zanimivo zborovanje bilo zaključeno. G. ravnatelj se je lahko prepričal, da stoji delavstvo za svojo organizacijo in svojimi zaupniki in bo imel sedaj gotovo toliko uvidenosti, da bo razpravljal s predstavniki delavstva o predlogih, ki mu bodo pravočasno izročeni.

O shodu v Cinkaršički pa je že v soboto zvečer govorilo vse Celje.

Krajevna skupščina bratovske skladnice v Celju je na svojem zasedanju dne 7. t. m. v Cinkaršički razpravljala razen o svojih rednih letnih računskih zaključkih tudi o nastavitvi novega skladniškega zdravnika. Med razpravo je prišlo do glasne kritike vsled odpustitve dosedanjega priljubljenega zdravnika brez predčasne obvestila delavskih zastopnikov. Delavstvo je sicer naknadno interveniralo, protestiralo, z lastnoročnimi podpisi zahtevalo preklic, ali vse skupaj ni nič zalego, po pravilniku odloča predsedstvo. Vodstvu organizacije SMRJ se je zahvaliti, da še ni prišlo do glasnega protesta celokupnega delavstva pred pisarno. Po pomirlikih besedah g. ravnatelja Lazareviča so delegati vzeli na znanje sklep krajevnega upravnega odbora o izvolitvi novega skladniškega zdravnika g. dr. Fišerja, ki je bil izvoljen s 4. od 6. glasov.

Sestanki podružnice SMRJ. V četrtek, dne 12. marca se vršita dva sestanka SMRJ, za sekcijo plavzarjev Cinkarne v gostilni »Amerika« v Sp. Hudinji ob 9. uri dopoldne in ob pol 5. uri popoldne kot običajno. Dnevni red: 1. Mezdno gibanje, odnosno kolektivna pogodba; 2. razno. Referenti: predsednik Strokovne komisije za Slovenijo s. Leskošek iz Ljubljane, s. Sedelj iz Ljubljane ter načelnik II. rudarske skupine s. Pliberšek. Pozivamo vse delavstvo, da se sestanka sigurno in točno udeležijo. — Odbor.

Slike iz zaupniškega tečaja, ki ga je vodil s. Pliberšek, so še na razpolago, in sicer pri s. Svetek Danici, Delavska zbornica, ali jih pa naročite pri naših inkasantih: s. Novaku, Stanteju ali Goručanu. Cene slikam so po Din 5, 10 in 30. Pozivamo vse, ki so slike prednaročili, da jih takoj dvignejo.

Trbovlje

Mera je polna. Kakor daljno grmenje bližajoče se nevihte odmeva po rudnikih T. P. D. beseda: »Dovolj!« Dovolj je praznovanja in trpljenja naših rudarjev, dovolj je pomanjkanja, dovolj je joka lačnih rudarskih otrok. S stisnjenimi zobmi so prenašali rudarji bedo vsa leta. Sedaj je mera polna. Naš dovolj se bo združil v močnejši krik obupa tisočev rudarjev, tisočev rudarskih žen in deset tisočev rudarskih otrok!

Prosvetni večer. V četrtek, dne 12. marca priredi odsek Del. glasb. in pevskega društva »Zarje« svoj V. družabni prosvetni večer. Na sporedu je: Delavska godba na pihala; 2. dejanje iz Cankarjevih »Hlapčev«; 3. sporniti film »Matura ljubezni« (Roman Novarro). Začetek ob 7. uri zvečer.

»Prijatelj Prirode« priredi v nedeljo, dne 15. marca izlet na Mrzlico.

Rajhenburg

Razdružitev rajhenburške občine. Pod tem naslovom je izšel v št. 56 »Slovenca« dne 7. marca daljši članek, v katerem čitamo med drugim tudi to-le: »... Niti te protiakcije segajo daleč ven iz Senovega ter nam je pozitivno znano, da se je v to stvar vtaknil neki zelo vidni marksistični voditelj. Stvar je zanimiva v toliko, da so se znašli na isti fronti z marksisti JNS-arji.« (Podčrtali mi.) Že samo ta dva stavka povesta dovolj, to je, da je vse ljudstvo bivše senovske občine za skupno in veliko občino, kakršna je sedaj. Zato smo tudi vsi rudarji podpisali pole proti razdružitvi, ne glede na politično mišljenje. (Ako bo treba, bomo tudi sklicali protestni shod, to pa zgolj iz gospodarskih razlogov občine same.) Izjemo dela samo neki »lovrek«, ki je bil že orjunaš, marksist, svobodaš, bojevník, sedaj pa je zajedničar. Zato si tudi predstavljajo, da vsi rudarji kot on obračajo plašč po vetru. H koncu naj ugotovim še to, da ni noben paznik pobiral podpisov pri rudniku Reštanj, kakor tudi ni nikdo nikomur grozil. Pač pa smo pobirali podpise rudarji sami, zato, ker smo za veliko občino, kakršna je sedaj. Smo proti cepitvi občine, kot smo proti cepitvi države. Komu to ni všeč, pa naj gre drugam, da bo prišel na vodilna mesta, kjer ne bo imel večine proti sebi. — Rudarji.

in potem do enostranskega uveljavljanja kolektivne pogodbe. Obrat je v pogonu samo radi delavcev, da bi ne bili brezposelni, o kakšni konjunkturi in dobičkih ni govora, zato tudi ni mogoče misliti, da bi podjetje moglo pristati na kakršnokoli poboljšanje plače.

V imenu zaupnikov je odgovoril g. ravnatelj s. Vodopivec, ki se mu je zahvalil, da je sklical delavstvo na zborovanje, kajti na ta način se bo sam najlažje prepričal o pravam razpoloženju in obratu zaposlenega delavstva. Delavstvo v obratu, je izvajal s. Vodopivec, je 95 odst. organizirano v SMRJ in je tudi točno obveščeno o odpovedi kolektivne pogodbe, ker je to tudi samo zahtevalo. Organizacija še ni stavila svojih zahtev, toda g. ravnatelj že ve, da gre za povišanje plač, ker menda sam uvidi, da so mezde tako nizke, da sme delavstvo upravičeno zahtevati povišek. G. ravnatelj bo imel priliko, pretresti delavske zahteve, ki ne bodo pretirane. Ena glavnih zahtev delavstva pa bo,

Naša akcija

za svobodno strokovno organizacijo in „Delavsko Politiko“

Predavanje v Marenbergu. — 26 novih naročnikov na delavski tisk.

V nedeljo, dne 8. t. m. se je vršilo v Brudermanovi dvorani v Marenbergu napovedano predavanje, katerega se je udeležilo razmeroma lepo število delavcev in malih kmetov. Poleg osivelih sodrugov so predavanje posetili tudi mladi delavci, kar je vredno podčrtati, ker naša mladina se mnogo premalo zanima za boje, ki jo čakajo. Prišli pa so posamezni sodrugi tudi iz Vuzenice, Vuhreda in Mute.

Kot prvi je poročal s. dr. Reisman o delavski zaščitni zakonodaji, o potrebi svobodnih strokovnih organizacij in važni vlogi delavskega tiska, ki bi moral prihajati v vse domove, kjer prebiva delovno ljudstvo. Nato

je govoril s. Jelen o bednem položaju, v katerem se nahaja delovno ljudstvo in o težkem boju, ki ga vršijo svobodne strokovne organizacije za izboljšanje položaja delavcev. Prisotni so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem predavateljev in ob zaključku izrazili željo, da bi se naj priredilo še več takih predavanj.

V kratki pavzi se je priglasilo 26 novih naročnikov na delavski tisk in sicer: 16 na »Delavsko Politiko«, 6 na »Ljudski glas« in 4 na »Volksstimme«. Določena sta bila tudi dva poverjenika, ki bosta pobirala vsak mesec naročnino in sprejemala nove naročnike.

Brežice

Naprednost pa taka! Ali si kdaj imel priliko poslušati naše naprednjake, s. urednik, ko so sedeli in modrovali pri polnih kozarcih zmerjalih klerikalce in se bili na svoja junaška, napredna prsa? Mežnarje, mevrže in ščurke so jih imenovali in na »farje« so bili kot risi. Vse tako kot je opisal naš nesmrtni Cankar v svojih »Hlapcih«. Toda izpremenilo se je vreme. Čez noč so zapihale druge sapice. Včeraj še je hodil tak naprednjak, glavo pokonci, danes pa je kot na komando zlezal na kolena pred mežnarjem in mevržo. Klečeč prosil mežnarja in mevržo odpuščanja in če mežnar hoče, mu poljubi tudi roko. Celj dolga procesija jih je že takih naprednjakov, ki si s svečami svetijo pot v temo. Spokorjeni korakajo poleg svojih boljših polovic, obžaljujo svoje zmote. Tak je bil zaključek pusta pri nas, s. urednik, ginljiv, kaj ne. Hudiča smo izgnali, naprednost pokopali, ostali so samo še neprijetni spomini. Kdo bi jih obujal? Človeka, ki je verjel svoji okolici, je sram.

Laško

Število naročnikov našega lista v Laškem v zadnjem času lepo narašča. Ker so zaupniki upravičeni, da kasirajo naročnino, prosimo vse naše naročnike, da plačajo naročnino pri zaupnikih oziroma pri poverjeniku. Vse tiste pa, ki so z naročnino v zastanku, vabimo, da naročnino poravnajo še ta mesec, ker bo sicer uprava primorana, pošiljanje lista ustaviti.

Šoštanj

Delavstvo tovarne Woschnagg se vrača na delo

Kolektivna odpoved delavstva v tovarni Woschnagg je prizadejala zaupnikom naše strokovne organizacije mnogo brige in dela. Pri tej priliki se je pokazalo, kako potrebna je delavstvu strokovna organizacija in kaj pomeni zaupnik, funkcionar, ki v takem vrvežu ne sme izgubiti glave, ampak nasprotno voditi delavstvo, mu služiti s pojasnili in zanj delati. Koliko truda si je dal s. Zajc, ki je urejal zadevo s prijavi brezposelnih pri Borzi dela v Celju.

Dne 27. februarja se je vršilo zborovanje, ki sta se ga udeležila tajnik SDSZJ s. Jakomin in izpred Delavske zbornice pis. ravnatelj s. Kopač. Na zborovanju se je delavstvu pojasnilo vse potrebno v zvezi z odpovedjo in poizkusi za obnovo dela.

Dne 5. t. m. je šef podjetja sporočil glavnemu zaupniku s. Vovku Jožetu, da bo pričela tovarna zopet obratovati dne 9. t. m. in sicer, da bo zaposlenih samo 200 delavcev in delavk, vendar pa po osem ur dnevno, ostali pa da bodo prišli na vrsto, ko se konjunktura izboljša.

Dne 6. t. m. je pa prišel inspektor dela g. inž. Gorjanc, ki je tudi izvršil intervencijo pri podjetju in je po svoji službeni dolžnosti o rezultatu obvestil obratne zaupnike. Tudi njemu je vodstvo podjetja izjavilo, da bo vzpostavilo obrat. Od ponovnega sprejema bo izvzeta žena, če je mož zaposlen oz. obratno. Delo pa bo sprva omejeno na samo šest ur dnevno.

V trenutku se še ne ve ali bodo razen prej omenjenih izjem pri sprejemu delavstva še kakšne druge izjeme, zato se tudi nočemo ozirati na govorce, ki so se razširile zadnje dni, dokler se ne prepričamo.

OBCNI ZBOR

Delavsko kmečke hranilnice in posojilnice r. z. z o. z. v Tržiču

se bo vršil dne 25. marca t. l. v prostorih Zadrufnega doma ob pol 10. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Čitanje zapisnika zadnjega običnega zbora.
3. Poročilo tajnika.
4. Poročilo blagajnika.
5. Poročilo revizorjev.
6. Razno.

K polnoštevilni udeležbi vabi načelstvo. Ob nezadostnem številu navzočih se bo občni zbor vršil pol ure pozneje ob vsaki udeležbi.

Vuzenica

Saj je bil plačan. Naše poročilo o smrti obeh občinskih ubogih, Toneja in Cile, je poščegetalo vest naših petičnih veljakov. Da bi si jo olajšali, so napisali v »Domovini« dolgo opravičilo. Toda kaj pravijo? Nismo mi krivi, ako so socialne razmere tako slabe, ampak tisti, ki so prej enkrat gospodarili. (Zakaj ne Kristof Kolomb, ki je odkril Ameriko?) In potem vprašujejo nedolžno: »zakaj pa drugi nobeden ni sprejel ubožcev pod streho, pa bi jima ne bilo treba umirati v koči, ki je vse prej kakor pa stanovanje.« To je čisto podobno našim petičnim veljakom, revež naj reveža vzdržuje, oba pa naj večata njihovo slavo in profit. Radi zvonjenja pa imajo naši naprednjaki enotno fronto s farovžem. Tako pravijo: »Ni res, da bi bil Tonej zvonil pod sedanjim g. nadžupnikom... Pa tudi, ko je prej zvonil, tega niti ob nedeljah ni storil zastonj, temveč je zahteval za vsakokrat dve steklenici mošta.« Kaj takega, dve steklenici mošta! Kakor da bi zvonjenje ne nelo več kot par litrov mošta. Gospodje, Tonej je dobival mošt, drugi pa so basali tisočake in sedaj mu očitate mošt! Še več, pravite, ko ni dobil več mošta, pa ni zvonil. (Prav je imel!) Za vas, gospodje, je samo ob sebi umevno, da so zvonovi ob njegovi smrti molčali. O kako socialna in pametna je vaša beseda! Odkod tolikšna modrost? In dalje pišete: »Grdobija je tudi jadikovanje, češ: po smrti so dali Toneta prenesti v mrtvašnico.« Grdobija ni v tem, kje mrlič leži, doma ali v mrtvašnici, saj v mestih noben mrlič (razen hudo petičnih izjem) ne sme ležati doma, tudi nismo mi radi tega

Po dolgem mukopolnem trpljenju nas je za vedno zapustil naš dragi sin, mož, oče in brat, gospod

ŠERUGA JANKO
trgovec v Ptuj.

Sv. Trojica, dne 8. marca 1936.

Žalujejo obitelji:

Šeruga, Rudič in Robič.

Delavski pravni svetovalec

Kedaj je dopustno pavšaliranje nadur

Strankam mora biti pri sklepanju pogodbe znano, koliko znaša normalni delovni čas in koliko nadur se bo delalo.

Okrožno kot prizivno sodišče v Mariboru je s sodbo II P 104-35 v tožbi nekega delavca proti tvrdki J. Reinhard, včetrgovinski s perutino v Ptuj, radi plačila nacrtnega dela odločilo sledeče:

»Prvi sodnik je na podlagi izvedenih dokazov in na podlagi sodno znanih okolištin glede podjetja tožene stranke povsem pravilno ugotovil, da je toženkino podjetje industrijsko podjetje v smislu § 32 o. z. in da spada pod § 1 zakona o zaščiti delavcev. Vsled tega velja za njo 8urni delovni čas iz § 6 zakona o zaščiti delavcev in mora nagraditi vse nadure s 50 odstotnim povškom v smislu § 10 z. o. z. d.

Pavšaliranje nadur je sicer dopustno. Vendar pa mora biti strankam pri sklepanju pogodbe znano, koliko znaša normalni delovni čas in koliko nadur se bo delalo. Vsega tega toženkin ravnatelj Š. tožniku ni povedal in potrdi celo toženkina priča D. H., ki je bil edini navzoč pri sprejemu tožnika v službo, da o nadurah sploh ni bilo govora. Pravilno je naziranje prvega sodnika, da je bila med tožnikom in toženo stranko dogovorjena meza določena le za zakoniti 8urni delavnik. Nejasno izražanje, ki se ga je poslužila tožena stranka pri sklepanju službene pogodbe, je tolmačiti v smislu § 915 o. d. z. v škodo tožene stranke.

kritizirali, ampak smo naslovili svoj očitek na tistega, ki je ob smrti Toneja rekel: »Tako ga je treba zanesti v mrtvašnico, ker se je bati, da se bo koliba podrla.« Dokler je bil Tonej živ, ni nihče pomislil na to, da bi se lahko koliba zrušila na živvega človeka. Z mrtvim pa naenkrat tako sočutje! Seveda tudi ne gre, da bi bila bolna Cila z mrtvim Tonejem pod eno streho. Bolna Cila lahko leži v kolibi, ki se grozi zrušiti, rešiti pa je treba mrtvega Toneja. Kam bi tudi z bolno Cilo? — Petični veljaki v »Domovini« imenujejo to žalostno poglavje naših podeželskih socialnih razmer neslanosti z mrtvimi. Kaj naj bi tudi sicer rekli drugega v svoje opravičilo? Tudi moderni Pilati si morajo znati umiti roke!

Studenci pri Mariboru

Priprave za občinske volitve v nedeljo, 29. marca. Občinske volitve so v Studencih dnevna govorica tako po gostilnah in lokalih, kakor tudi po domovih. Poziv volilca v zadnji »Delavski Politiki« je doživel živahen odmev po studenški občini. Dnevno se oglašajo ljudje, ki prosijo župana Kaloha, da ne odklanja predsedniškega mesta. Vedno bolj se kaže laž nasprotnikov, ki trdijo, da naš zaslužni Kaloh ne bo hotel več kandidirati. Toda stvar je že sigurna: naš Kaloh je kandidaturu sprejel. Vse priprave

so v teku in ne bo dolgo, ko bomo slišali poročilo o sestavljeni listi delovnega ljudstva. Že danes je sigurno, da bo lista delavcev, kmetov, obrtnikov in nameščencev odnesla zmago in bo naš neumorni župan Kaloh še tudi v bodoče županoval Studenčanom! — Volilec.

Ptuj

Smrtna kosa. Po dolgotrajni bolezni je v petek preminul g. Janko Šeruga, trgovec z južnim sadjem. Imenovani je bil naročnik našega lista in vedno naklonjen delavskemu gibanju. Kako priljubljen je bil mladi mož, saj je dočkal komaj 37 let, je pokazala velika udeležba na njegovi zadnji poti pri Sv. Trojici v Hal, kamor ga je pohitelo spremit mnogo poslovnih prijateljev in lepo število znancev in znank iz Ptuja in okolice, kateri vsi sočustvujejo s težko prizadeto družino. Razven sester, posebno žaluje za pokojnim njegov oče in žena z dvema otročkoma. Leti bodo najtežje pogrešali svojega reditelja in dragega ateka. Naj mu bo v rodnem kraju lahka zemljica, preostalim pa naše iskreno sožalje.

Službo je dobil to pot v realni gimnaziji v Ptuj kot sluga neki J., baje precej imovit posestnik v Rabelci vasi. Brezposelni majojo z glavo in si ne vedo tolmačiti, kako je moglo priti do tega imenovanja, ko je toliko revežev, ki so kruha bolj nujno potrebni.

Naš ljubljani soprog, odnosno srčnodobri oče, tast, brat in stric, gospod

OMAN IGNAC
vlakovodja drž. žel. v pok.

je v nedeljo, dne 8. marca 1936, ob 21. uri, po kratki mučni bolezni v 54. letu svoje starosti preminul.

Pogreb blagega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 11. marca ob 16. uri iz mestne mrtvašnice na Pobrežju.

Maribor, Pragersko, Zagreb, Beograd, dne 9. marca 1936.

Terezija Oman, žena, Hermina, Marica in Rozina, hčerke, Franc Sommerer, zet in ostali sorodniki.

Hranilno in posojilno društvo delavcev, r. z. z o. z. v Mariboru

javlja, da je v nedeljo, dne 8. marca 1936 po kratki bolezni preminul član načelstva zadrufnik

OMAN IGNAC

vlakovodja drž. žel. v pok.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 11. marca 1936 ob 16. uri iz mestne mrtvašnice na pokopališču v Pobrežju.

Načelstvo.

Nadzorstvo.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324